

Leven
van het land,
geven
om natuur.

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Staat van het Dier

Drs. Henny van Rij

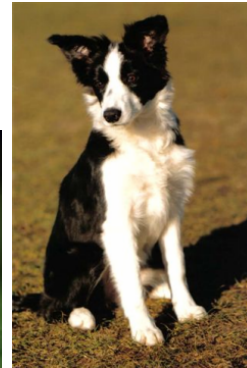
Inhoud presentatie

1. Morele status van het dier

2. Nota Dierenwelzijn

3. Staat van het dier

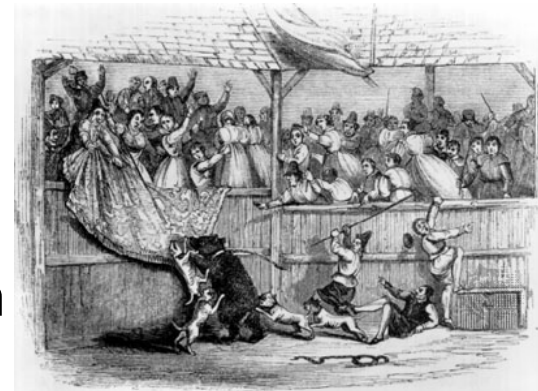
4. Toekomst

Morele status van het dier: t/m 17e eeuw

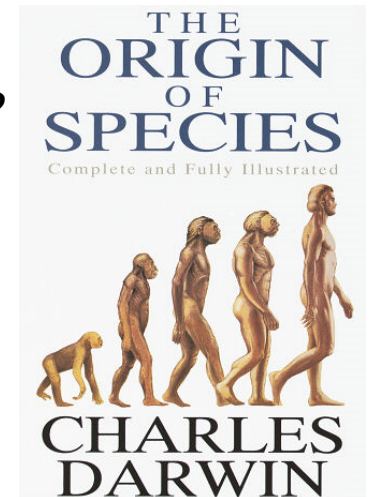
- Dieren moreel niet belangrijk geacht
- Middel om in menselijke behoeften te voorzien
- Dieren alleen beschermd, omdat ze prive eigendom zijn
- Wel aantal denkers die voor compassie voor dieren pleitten
- 17e eeuw: besef mens en dier eenzelfde zenuwstructuur en gevoel

Morele status van het dier: 18e/19e eeuw

- Afschaffing slavernij, vrouwen-emanicipatie, kritiek op klassenmaatschappij
- Meer vivisectie/experimenten op dieren
- Jeremy Bentham: *The question is not can they reason? Nor can they talk? But can they suffer?*
- Charles Darwin: Evolutietheorie
- Ontstaan Dierenbeschermingsorganisaties
- Dierenmishandeling strafbaar gesteld

Morele status van het dier: 20e eeuw

- Diverse wetten vanuit landbouweconomisch perspectief, o.a. Veewet (1920)
- Intensivering en schaalvergroting veehouderij vanaf WO II
- Wet op de Dierenbescherming (1961)
- Meer wetenschappelijke kennis over gedrag, gezondheid en welzijn van dieren
- Commissie Brambell: 5 vrijheden voor dieren (1965)

Morele status van het dier: 20e eeuw

- Groeiende aandacht voor dierenwelzijn vanaf jaren '70
- Groeiend aantal dierenbeschermingsorganisaties
- Minimumeisen voor dierenwelzijn in regelgeving
 - Wet dierenvervoer (1977)
 - Wet op de dierproeven (1977)
 - Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (1992)
- Intrinsieke waarde van het dier
 - Nota Rijksoverheid en dierenbescherming (1981)

Morele status van het dier: 21e eeuw

- Rechten voor dieren
- Partij voor de dieren (2002)
- Dierenwelzijn in Regeerakkoord (februari 2007)
- Drieluik Dieren (oktober 2007)
 - Nota Dierenwelzijn
 - Nationale Agenda Diergezondheid
 - Wet Dieren:
 - intrinsieke waarde in wet + ethisch afwegingskader

Nota Dierenwelzijn: totstandkoming

- Ongeriefanalyse landbouwhuisdieren (grote sectoren)
 - Expertview gebaseerd op 5 vrijheden van Brambell en Welfare Quality
 - Ongerief: ernst, duur, deel populatie
- Publieksenquête dierenwelzijn:
 - Intensieve veehouderij meest zorgwekkende sector
 - Voor pelsdierhouderij weinig begrip onder de bevolking
 - Zorgen om commerciële visserij, maar vooral vanwege ecologische aard
 - Zorgen om het circusdier
 - Zorg om huisdieren
 - Zorgen om gebruik van proefdieren

Nota Dierenwelzijn: ambitie voor komende jaren

De samenleving:

- krijgt meer inzicht in en ontwikkelt respect voor het natuurlijke gedrag van dieren en de daaraan gerelateerde behoeften van dieren in hun omgeving;
- past haar omgang en de wijze van het houden dieren daarop aan, inclusief het aankoopgedrag van dieren of dierlijke producten.
- Nederland opereert in Europese voorhoede op het gebied van dierenwelzijn

Nota Dierenwelzijn: lange termijn doelstellingen (2023)

1. Het perspectief van het dier is leidend bij de inrichting van stallen en de bedrijfsvoering, zonder dat andere aspecten als economie, milieu, diergezondheid, voedselveiligheid en arbeidsomstandigheden uit het oog worden verloren.
2. Gehouden dieren kunnen behoeften voortvloeiend uit hun natuurlijk gedrag uiten, krijgen daglicht, hebben voldoende ruimte en ondergaan geen fysieke ingrepen als gevolg van de wijze van het houden. Transport van slachtvee over lange afstand vindt niet meer plaats.
3. Gehouden dieren zijn in principe zichtbaar voor burgers.
4. Houders van hobby- en gezelschapsdieren beschikken over voldoende kennis, informatie en ondersteuning.
5. Consumenten beschikken over voldoende kennis, informatie en ondersteuning om in redelijkheid een afweging te kunnen maken bij hun aankoop van dierlijke producten wat dierenwelzijn betreft.

Nota Dierenwelzijn: aanpak

- Houder is eerst verantwoordelijke
- Overheid bepaalt randvoorwaarden + naleving
- Creëren van draagvlak
- Nastreven duurzaam evenwicht people, planet en profit
- Verbeteren van beleid in Europees verband
- Acties voor overheid en stakeholders
- Jaarlijkse voortgangsrapportage naar Tweede Kamer

Staat van het dier

- Monitoringsrapportage waarin het niveau van dierenwelzijn en diergezondheid van gehouden dieren in Nederland wordt beschreven
- Doel:
 - Inzicht krijgen in effect van beleid
 - Handvaten om beleid bij te sturen
- Jaarlijks, 1^e Staat van het dier 9 maart 2010 verschenen
- Opgesteld door WUR-ASG

Staat van het dier: wat wordt gemeten?

- Uitgangspunten:
 - perspectief van het dier is leidend
 - doelen NDW en NAD
- Outcome meetpunten
 - Daadwerkelijke verandering in wat het dier ervaart
- Output meetpunten
 - Concrete producten/prestaties van het beleid die moeten bijdragen aan de verbetering van dierenwelzijn (outcome)

Outcome meetpunten

- In principe alleen aan het dier te meten
- Slechts beperkt beschikbaar (alleen enkele dierziekten)
- Wel in ontwikkeling: EU-programma Welfare Quality®
- Alternatief: Ongeriefanalyse
→ Pijn: ingrepen, verwonding, ziekten
- Resultaten

Output meetpunten

1. Meten dierenwelzijn via de 'omgeving':

- fysieke omgeving van het dier
- bewustzijn van houders, burgers & consumenten

2. Geven o.a. inzicht in:

- de naleving van wettelijke eisen
- het aandeel van bedrijven dat bovenwettelijke, welzijnsbevorderende maatregelen heeft genomen
- het gebruik van diergeneesmiddelen
- aantal dieren in asiels en opvang
- de kwaliteit en beschikbaarheid van de diergezondheidszorg
- bewustwording bij burgers/consumenten ten aanzien van dierenwelzijn en verandering in hun koopgedrag en/of omgang met dieren
- kennisontwikkeling

Conclusies en aanbevelingen

- Conclusies:
 - pas bij volgende meting (nu namelijk nulmeting)
- Aanbevelingen WUR-ASG:
 - Stel streefwaarden op bij meetpunten
 - Gebruik Welfare Quality als outcome meetpunt
 - Geef Staat van het Dier positie conform Natuur- en Milieubalans

Toekomst

- Verkiezingen 2010: Dierenwelzijn blijft op de agenda
 - Wet dieren: meer aandacht voor intrinsieke waarde van het dier
 - Verdere ontwikkeling morele status van dieren?
 - Wereld verandert
 - Samenleving verandert
 - Wij veranderen
- Dus steeds weer opnieuw zoeken naar wat we als samenleving goede omgang met dieren vinden en het beleid daar op aanpassen

Dank voor uw aandacht!

Stellingen

Zonder overheidsingrijpen geen dierenwelzijn

Maatschappelijke opvattingen moeten beter worden vertaald in het dierenwelzijnsbeleid